

Тема 1. Предмет і методи дисципліни «Сучасні економічні теорії»

Питання семінару

1. Об'єкт і предмет дисципліни «Сучасні економічні теорії».
2. Теоретичні моделі розвитку науки.
3. Методологія аналізу сучасних економічних теорій.
4. Структура методологічних досліджень.
5. Підходи та критерії періодизації господарського розвитку суспільства.

Література

Основна:

1. Чухно А. А., Юхименко П. І., Леоненко П. М. Сучасні економічні теорії: Підручник / За ред. А. А. Чухна. – К. Знання, 2007. – С. 9-72.
2. Фещенко В. М. Сучасні економічні теорії: навч. посіб. / В. М. Фещенко. – К. : КНЕУ, 2012. – С. 11-73.

Додаткова:

1. Арутюнов В. Х., Мішин В. М, Свінціцький В. М. Методологія соціально-економічного пізнання: Нвч. Посібник. – К.: КНЕУ, 2005.
2. Блауг М. Экономическая мысль в ретроспективе / пер.с англ. – 4-е изд. – М.: Дело ЛТД., 1994.
3. Гайдай Т. В. Парадигма інституціоналізму: методологічний контекст: Монографія – К.: ВПЦ «Київський університет», 2008. – 296 с.
4. Зайцев Ю. К. Сучасна політична економія (проблеми та інституціональне поле предмета і методології досліджень): навч. посіб. / Ю. К. Зайцев, В. С. Савчук. – К.: КНЕУ, 2011.
5. Клишова Е. В. Становление современной экономической теории: Учеб. Пособие. – Донецк: УкрНТЭК, 2001.
6. Мельник Л. Г. Методология развития: Монография. – Сумы: ИТД «Университетская книга», 2005. – 602 с.
7. Орехов А. М. Методы экономических исследований: Учеб. Пособие. – М.: ИНФРА-М, 2009. – 292 с.
8. Тарасевич В. М. Постнекласична наука та економічна теорія // Економіка України. – 2004. – №2. – С. 59-65.
9. Юхименко П. І. Історія новітніх економічних учень (від Кейнса до наших днів). – Біла Церква: Мустанг, 2002.

Витяг з навчальної програми

Тема 1. Предмет і методи дисципліни «Сучасні економічні теорії»

Об'єкт і предмет дисципліни «Сучасні економічні теорії». Критерії виокремлення сучасної економічної теорії з цілісного теоретичного знання. Основні етапи генезису і еволюції економічної думки. Нові методологічні підходи постнекласичної науки. Перехід від об'єктної до проблемної орієнтації сучасної науки. Мета, завдання та основні функції курсу «Сучасні економічні теорії».

Теоретичні моделі розвитку науки. Комулятивна модель П. Дюгема. Фальсифікаційна модель К. Поппера. Теорія наукових революцій Т. Куна та її пояснення М. Бронфенбреннером і Д. Метью. Модель конкуруючих програм досліджень І. Лакатоша.

Методологія аналізу сучасних економічних теорій. Два підходи до наукової методології: традиційний і сучасний. Наукове абстрагування. Індукція та дедукція. Марк Блауг «Методологія економічної науки». Альтернативні концепції методу: системного моделювання, радикального раціоналізму і методологічного плюралізму.

Структура методологічних досліджень. Методи сучасного економічного аналізу. Метод системного аналізу та його складові. Синергетичний підхід. Системно-синергетичний, системно-структурний (системно-функціональний) методи дослідження. Історико-генетичний метод. Математичні методи аналізу та математичне моделювання. Метод компаративістики. Метод аналогії.

Підходи та критерії періодизації господарського розвитку суспільства. Періодизація на основі *формаційної* (стадійної) парадигми: С. Десницький, Ф. Ліст, Б. Гільдебранд, К. Бюхер, К. Маркс, В. Левицький, К. Поланьї, В. Ростоу, Д. Белл, Е. Тоффлер, Дж. К. Гелбрейт. Циклічні схеми періодизації історико-економічного розвитку суспільства: Дж. Віко, Й. Гердер, Е. Мейер. *Цивілізаційна* парадигма господарської еволюції. Поняття цивілізації. Схема світової історії К. Ясперса. Вирішальна роль людини. Порівняльний аналіз формаційної та цивілізаційної парадигм. Системи Л. Моргана, М. Данилевського, О. Шпенглера, А. Дж. Тойнбі, С. Хантінгтона